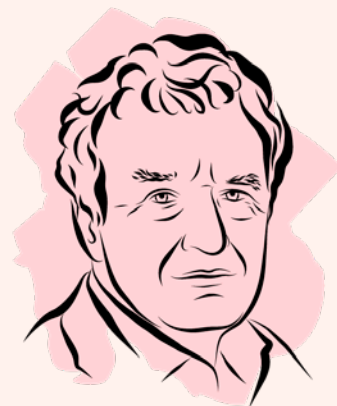

En weer slaat de Wet van Behoud van Milieu-Ellende toe

Hoort u nog wel eens iets over dioxine? Ik vermoed dat mensen beneden de vijftig geen idee hebben dat deze substantie eens in *NRC Handelsblad* is bestempeld als 'het kwaadaardigste gif op aarde'. En wat te denken van lood in het drinkwater, pcb's in de olie en zwaveldioxide in onze lucht?

Dat zijn allemaal min of meer opgeloste milieuproblemen. Maar zodra het ene probleem weg is, steekt een ander de kop op. Dit fenomeen heb ik in dit weekblad eens Rozendaals Wet van Behoud van Milieu-Ellende genoemd.

Hoe werkt die wet? Ik hield vorig jaar een lezing voor ambtenaren, betrokken bij de regelgeving rond Zeer Zorgwekkende Stoffen (zo heet het echt), waar ik aan de hand van grafieken liet zien hoe goed het gaat met het milieu. Ik verwachtte dat ze zouden juichen bij die blijde boodschap en ze waren ook wel enthousiast, maar sommigen mopperden dat ik een *cherry-picker* en 'ontkenner' was. Ineens drong tot me door: als je chef Zeer Zorgwekkende Stoffen Zuid Holland-Zuid bent, wil je niet horen dat die stoffen van jou helemaal niet zo zorgwekkend zijn. Dan ben je niet blij als de milieu-ellende afneemt.

Pas kreeg ik weer een illustratie onder ogen van hoe de wet werkt. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft een rapport uitgebracht waarin dit adviesorgaan van de overheid stelt dat de uitstoot van vervuiling flink is gedaald, maar de kosten ervan in zeven jaar met de helft zijn gestegen.

Hè?

Die reactie had ik dus ook. Ik las het rapport met toenemende verbazing. Allereerst beschrijft het PBL braaf dat de vervuiling in Nederland sterk is gedaald: 'Gericht beleid in het verleden heeft een aantal emissiebronnen (met name zware metalen naar lucht en water) aangepakt waardoor de emissies nu veel lager zijn.' En: 'De afgelopen twintig jaar zijn de emissies van de uitlaatgassen steeds verder teruggedrongen.' Nog een: 'Als we uitgaan van de nieuwste cijfers, dan blijken alle emissies tussen 2015 en 2022 te zijn afgenomen.'

Het milieubeleid is dus behoorlijk succesvol geweest, maar toch wordt het aanzienlijk duurder. Hoe dat kan, leggen de auteurs al even braaf uit, alsof ze zich niet ervan bewust zijn dat ze een dubieuze praktijk vergoelijken. Allereerst rekenen de heren met een buitengewoon natte vinger: de geschatte milieukosten variëren tussen de 24 en de 61 miljard euro!

Verder beschouwen ze het broeikasgas CO₂ ook als vervuiling. Dat is raar. Wij ademen allemaal kooldioxide uit en de planten gaan er beter door groeien. Okay, CO₂ draagt bij aan de opwarming van de aarde, maar het is wezenlijk anders dan giftige milieuv vervuiling als dioxine, lood en zwaveldioxide.

Daarnaast worden tijdens het spel de doelpalen verzet. Het PBL schrijft: 'Lagere emissies zouden in principe tot lagere schadekosten moeten leiden.' Maar daar heeft het instituut iets op gevonden, ze hebben de kosten per kilo emissie fiks verhoogd. Jaja, als je maar genoeg natte vingers in de lucht steekt en creatief rekent, kom je waar je wil zijn: de Wet van Behoud van Milieu-Ellende.

'De stijging heeft vooral te maken te maken met verbeterde data en analysemethoden en de hogere waardering die mensen hebben voor een schoon milieu. Daarnaast speelt de vergrijzing een rol omdat oudere mensen kwetsbaar zijn voor de effecten van luchtverontreiniging.'

Hè?

Maar de logica dicteert toch dat de zorgkosten dalen als de vervuiling daalt? Al even kwetsieus is dat er jaarlijks achtduizend mensen 'vroegtijdig' sterven door vervuiling. Een ander instituut, het RIVM, becijferde eens dat door Tata Steel (de plek met de hoogste luchtvervuiling) de mensen in Wijk aan Zee, met hun neus op de hoogovens, tweeëneenhalve maand eerder overlijden. Als dat het ergste is wat je in dit land kan overkomen, met 87 en vijf maanden dood in plaats van met 87 en acht maanden, dan kun je toch niet met droge ogen beweren dat er achtduizend mensen sterven door luchtvervuiling?

Het is nog nooit zo goed gegaan met het milieu als nu en de vervuiling blijft maar dalen, geeft het PBL toe, maar de mensen die de vervuiling bestuderen en daar geld mee verdienen concluderen dat het steeds ellendiger wordt. Alles om de druk op de ketel (en de subsidies op peil) te houden.

**Het milieu wordt steeds
schoner, dus verzint
het PBL nieuwe ellende**